

บทเรียนที่

9

เงินทดรองและหนี้สินระหว่าง ผู้ฝากขายกับผู้รับฝากขาย

สาระการเรียนรู้

1. การขายสินค้าฝากขายได้บางส่วน
2. สินค้าคงเหลือของผู้ฝากขาย
3. สินค้าฝากขายรับคืน
4. เงินทดรอง
5. หนี้สินระหว่างผู้ฝากขายและผู้รับฝากขาย

1

การขายสินค้าฝากขายได้บางส่วน

ในกรณีที่ผู้รับฝากขายขายสินค้ารับฝากขายได้เพียงบางส่วน ผู้รับฝากขายสามารถนำค่าใช้สอยในการรับฝากขายซึ่งผู้รับฝากขายได้จ่ายไปก่อนจำนวนทั้งหมด หักออกจากเงินงวดแรกที่ได้รับจากการขายสินค้า ส่วนผู้ฝากขายจะต้องเฉลี่ยค่าใช้จ่ายปันส่วนหนึ่งเป็นค่าใช้จ่ายของงวดบัญชีที่ขายสินค้าและอีกส่วนหนึ่งให้ ปันส่วนให้กับสินค้าคงเหลือที่ยังขายไม่ได้ถือเป็นต้นทุนสินค้าคงเหลือในมือผู้รับฝากขาย แสดงเป็นสินทรัพย์ ในงบฐานะการเงิน การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการขายสินค้าฝากขายได้เพียงบางส่วนในสมุดบัญชีของผู้ฝากขาย สามารถทำได้ 2 กรณี ดังนี้

กรณีที่ 1 บันทึกบัญชีการฝากขายแยกจากการขายสินค้าปกติของกิจการ

กรณีที่ 2 บันทึกบัญชีการฝากขายรวมกับการขายสินค้าปกติของกิจการ

กรณีที่ 1 บันทึกบัญชีการฝากขายแยกจากการขายสินค้าปกติของกิจการ (ด้านผู้ฝากขาย)

ตัวอย่างที่ 1

วันที่ 5 ธันวาคม 25X1 บริษัท อัญชลี จำกัด ส่งเครื่องทำน้ำอุ่นไปฝากขายร้านมารวย จำนวน 10 เครื่อง ราคาทุนเครื่องละ 3,000 บาท และตั้งราคาขายไว้เครื่องละ 6,000 บาท บริษัท อัญชลี จำกัด จ่ายค่าบรรจุหีบห่อ 1,500 บาท ต่อมาวันที่ 19 ธันวาคม 25X1 บริษัท อัญชลี จำกัด ได้รับรายงานการขาย จากร้านมารวยว่า ขายเครื่องทำน้ำอุ่นได้ 7 เครื่อง คิดค่านายหน้า 20% ของยอดขาย ร้านมารวยจ่าย ค่าขนส่ง 500 บาท

รายงานการขาย

ขายสินค้า (6,000 × 7)		42,000 บาท
หัก ค่าใช้จ่าย :		
ค่าขนส่งสินค้า	500	
ค่านายหน้า (20% ของ 42,000)	<u>8,400</u>	<u>8,900 บาท</u>
เงินสดที่ส่งมาด้วย		<u>33,100 บาท</u>

บริษัท อัญชลี จำกัด ผู้ฝากขายจะบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไปดังนี้

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 15

พ.ศ. 25X1		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ธ.ค.	5	เงินสด		33,100	-		
		ฝากขาย-ร้านมารวย (ค่าขนส่ง)		500	-		
		ค่านายหน้า-ร้านมารวย		8,400	-		
		ฝากขาย-ร้านมารวย (6,000 x 7)				42,000	-
		บันทึกการขายโดยการฝากขายจากรายงานขาย					
		ต้นทุนสินค้าฝากขาย (3,000 x 7)		21,000	-		
		ค่าใช้จ่ายในการฝากขาย		1,400	-		
		ฝากขาย-ร้านมารวย				22,400	-
		บันทึกต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายในการฝากขาย					

การคำนวณการปันส่วนค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่าย :

ค่าขนส่ง-ผู้รับฝากขาย (ร้านมารวย) 500 บาท

ค่าบรรจุหีบห่อ-ผู้ฝากขาย (บริษัทอัญชลี จำกัด) 1,500 บาท

รวม 2,000 บาท

เครื่องทำน้ำอุ่นที่ขายได้ 7 เครื่อง ได้รับปันส่วน $= 2,000 \times 7/10 = 1,400$ บาท

เครื่องทำน้ำอุ่นที่เหลือ 3 เครื่อง ได้รับปันส่วน $= 2,000 \times 3/10 = 600$ บาท

รายการข้างต้นจะใช้ได้ทั้งกรณีที่ผู้ฝากขายใช้วิธีการบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวดและวิธีการบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง

บัญชีฝากขาย-ร้านมารวย

พ.ศ. 25X1		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25X1		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
ธ.ค.	5	เครื่องทำน้ำอุ่น (10 เครื่อง @ 3,000 บาท)	.	30,000	-	ธ.ค.	19	ค่านายหน้า		8,400	-
		ค่าบรรจุหีบห่อ-ผู้ฝากขาย		1,500	-			ต้นทุนขาย (21,000 + 1,400)		22,400	-
	19	ค่าขนส่ง-ผู้รับฝากขาย		500	-						

กรณีที่ 2 บันทึกบัญชีการฝากขายรวมกับการขายสินค้าปกติของกิจการ (ด้านผู้ฝากขาย)

ว.ด.ป.	รายการ	วิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบสิ้นงวด	วิธีบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง
25XX ธ.ค. 15	เมื่อส่งสินค้า ไปฝากขาย	ฝากขาย-ร้านมารวย 30,000 สินค้าส่งไปฝากขาย 30,000	ฝากขาย-ร้านมารวย 30,000 สินค้าคงเหลือ $(3,000 \times 10)$ 30,000
	เมื่อจ่ายค่าบรรจุ หีบห่อ	ไม่ต้องบันทึกรายการ	ไม่ต้องบันทึกบัญชีเพราะบันทึกรวมกับ ค่าใช้จ่ายอื่นแล้ว
ธ.ค. 19	บันทึกรายงาน การฝากขาย	เงินสด 33,100 ค่าขนส่ง 500 ค่านายหน้า 8,400 ขายสินค้า 42,000	เงินสด 33,100 ค่าขนส่ง 500 ค่านายหน้า 8,400 ขายสินค้า $(6,000 \times 7)$ 42,000
	บันทึกต้นทุนขาย	ไม่ต้องบันทึกรายการ	ต้นทุนขาย 21,000 รับฝากขาย-ร้านมารวย 21,000
	กลับรายการความ จำสำหรับสินค้าส่ง ไปฝากขาย	สินค้าส่งไปฝากขาย 21,000 ฝากขาย-ร้านมารวย 21,000	ไม่ต้องบันทึกรายการ
	รายการปรับปรุง เมื่อปิดบัญชี (ค่าใช้จ่ายของ เครื่องทำน้ำอุ่น จำนวน 3 เครื่อง)	ค่าใช้จ่ายในการฝากขายล่วงหน้า 600 ค่าขนส่ง 150 ค่าบรรจุหีบห่อ 450	ค่าใช้จ่ายในการฝากขายล่วงหน้า 600 ค่าขนส่ง 150 ค่าบรรจุหีบห่อ 450 (ค่าขนส่ง : ค่าบรรจุหีบห่อ = 1 : 3)

2

สินค้าคงเหลือของผู้ฝากขาย

กิจการที่ส่งสินค้าไปฝากขาย เมื่อถึงวันสิ้นงวดบัญชี ถ้ามีสินค้าคงเหลืออยู่ในมือของผู้รับฝากขาย จะต้องนำ มาแสดงเป็นสินค้าคงเหลือของผู้ฝากขาย โดยจะแสดงรายการในงบฐานะการเงิน ซึ่งจะบันทึก ด้วยราคาทุนของสินค้าฝากขายบวกกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ซึ่งค่าใช้จ่ายเฉลี่ยดังกล่าวจะถือเป็นต้นทุนของสินค้า ที่ยังขายไม่ได้เช่น ค่าขนส่งสินค้าที่ผู้ฝากขายหรือผู้รับฝากขายได้จ่ายไป ส่วนค่าโฆษณาและค่านายหน้าจะเป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่ถือเป็นต้นทุนสินค้าคงเหลือ สินค้าฝากขายคงเหลือในวันสิ้นงวดบัญชี ผู้ฝากขายจะแสดงยอดในงบฐานะการเงินอยู่ในหัวข้อสินทรัพย์หมุนเวียน ภายใต้หัวข้อสินค้าคงเหลือ

สินค้าฝากขายคงเหลือในวันสิ้นงวดบัญชี ผู้ฝากขายจะแสดง ยอดในงบฐานะการเงิน
อยู่ในหัวข้อสินทรัพย์หมุนเวียน ภายใต้หัวข้อสินค้าคงเหลือ

งบฐานะการเงิน (บางส่วน)

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

xx

ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น

xx

สินค้าคงเหลือ :

สินค้าในมือ

xx

สินค้าฝากขาย

xx

xx

การบันทึกบัญชีสำหรับสินค้าฝากขายคงเหลือด้านผู้ฝากขาย สามารถ
บันทึกบัญชีได้ 2 กรณี คือ

กรณีที่ 1 บันทึกบัญชีการฝากขายแยกจากการขายสินค้าปกติของกิจการ

กรณีที่ 2 บันทึกบัญชีการฝากขายรวมกับการขายสินค้าปกติของกิจการ

กรณีที่ 1 บันทึกบัญชีการฝากขายแยกจากการขายสินค้าปกติของ
กิจการ

กิจการที่ส่งสินค้าไปฝากขายถ้ากิจการบันทึกรายได้จากการฝากขายแยก
จากการขายสินค้าปกติของกิจการ ไม่ว่าจะใช้วิธีบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือแบบ
สิ้นงวดหรือวิธีบันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือแบบต่อเนื่อง ยอดคงเหลือในบัญชีฝาก
ขายจะหมายถึง สินค้าคงเหลือในมือของผู้รับฝากขาย เพราะบัญชีฝากขายจะ
บันทึกบัญชีสินค้าคงเหลือด้านเดบิตด้วยราคาทุนของสินค้าและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ
ที่อาจถือเป็นราคาทุนของสินค้า ได้ยอดคงเหลือในบัญชีฝากขายจะนำไปแสดง
ไว้เป็นส่วนหนึ่งของสินค้าคงเหลือในงบฐานะการเงิน

ตัวอย่างที่ 2

วันที่ 1 ธันวาคม 25X1 บริษัท ฟ้าใส จำกัด ส่งเครื่องทำน้ำแข็งยูนิตไปฝากขายร้านแก้วตา จำนวน 5 เครื่อง ราคาทุนเครื่องละ 8,000 บาท ตั้งราคาขายไว้เครื่องละ 15,000 บาท ต่อมาวันที่ 30 ธันวาคม 25X1ร้านแก้วตาแจ้งมายังบริษัท ฟ้าใส จำกัด ว่าขายเครื่องทำน้ำแข็งยูนิตได้ 3เครื่องและจ่ายค่าขนส่ง สินค้า 500 บาท ค่าใช้จ่ายในการขาย(ค่าโฆษณา) 1,000 บาท ค่านายหน้า 20% ของยอดขาย หลังจากหักค่าใช้จ่ายและค่านายหน้าแล้ว ร้านแก้วตาได้ส่งเงินสดพร้อมรายงานการขายมาให้บริษัท ฟ้าใส จำกัด

การคำนวณค่าใช้จ่ายของสินค้าฝากขายเป็นดังนี้

รายการ	รวม (บาท)	ค่าใช้จ่ายของสินค้า ฝากขายที่ขายได้ (บาท)	ค่าใช้จ่ายของสินค้า ฝากขายคงเหลือ (บาท)
ค่าใช้จ่ายทางบริษัท ฟ้าใส จำกัด (ผู้ฝากขาย)			
ต้นทุนขาย	40,000	$(3 \times 8,000) = 24,000$	
ค่าใช้จ่ายทางร้านแก้วตา (ผู้รับฝากขาย)			
ค่าขนส่งสินค้า	500	$500 \times 3/5 = 300$	$(2 \times 8,000) = 16,000$
ค่าใช้จ่ายในการขาย (ค่าโฆษณา)	1,000	1,000	$500 \times 2/5 = 200$
ค่านายหน้า	9,000	$(3 \times 15,000) \times 20\% = 9,000$	-
			-
รวม	50,500	34,300	16,200

การบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไปเมื่อได้รับรายงานการขายเป็นดังนี้

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 12

พ.ศ. 25X1		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ธ.ค.	31	เงินสด ขายโดยการฝากขาย (สุทธิ) บันทึกเงินคงค้างที่ได้รับจากการฝากขาย		34,500	-	34,500	-

การคำนวณ

ขายสินค้า (15,000 × 3)

45,000 บาท

หัก ค่าใช้จ่าย :

ค่าขนส่งสินค้า 500

ค่าใช้จ่ายในการขาย 1,000

ค่านายหน้า 9,000 10,500 บาท

เงินสดที่ได้รับ 34,500 บาท

บัญชีขายโดยการฝากขายภายหลังการปรับปรุงรายการในวันสิ้นงวดบัญชีจะเป็นดังนี้
บัญชีขายโดยการฝากขาย

พ.ศ. 25X1		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		พ.ศ. 25X1		รายการ	หน้า บัญชี	เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	เดือน	วันที่			บาท	สต.
ธ.ค.	1	สินค้าส่งไปฝากขาย	.	40,000	-	ธ.ค.	31	ค่าขายสินค้า		45,000	-
	31	ค่าใช้จ่ายในการขาย						สินค้าคงเหลือยกไป	✓	16,200	-
		ของผู้รับฝากขาย :									
		- ค่าขนส่งสินค้า		500	-						
		- ค่าใช้จ่ายในการขาย		1,000	-						
		- ค่านายหน้า		9,000	-						
		กำไรในการฝากขาย									
		โอนไปบัญชีกำไร									
		ขาดทุนจากการ									
		ฝากขาย		10,700	-						
25X2				61,200	-					61,200	-
ม.ค.	1	สินค้าคงเหลือยกมา	✓	16,200	-						

กรณีที่ 2 บันทึกบัญชีการฝากขายรวมกับการขายสินค้าปกติของ กิจการ

(ด้านผู้ฝากขาย)

กิจการที่ส่งสินค้าไปฝากขายเมื่อถึงวันสิ้นงวดบัญชี ถ้าสินค้าที่ส่งไปฝากขายยังขายไม่หมด ค่าใช้จ่ายต่างๆ ส่วนที่เฉลี่ยเป็นของสินค้าฝากขายที่ยังขายไม่ได้จะถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า (สินทรัพย์ หมุนเวียน) เมื่อผู้ฝากขายได้รับรายงานการขาย จะต้องนำค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดจากการฝากขายมาพิจารณา แยกเป็นค่าใช้จ่ายของงวดที่เกิดรายการ และเป็นค่าใช้จ่ายของสินค้าที่ยังขายไม่ได้

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 15

พ.ศ. 25X1		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ธ.ค.	31	เงินสด		34,500	-		
		ค่าขนส่งสินค้า		300	-		
		ค่าใช้จ่ายในการขาย		1,000	-		
		ค่านายหน้า		9,000	-		
		ค่าขนส่งสินค้าจ่ายล่วงหน้า		200	-		
		ขายสินค้า				45,000	-
		บันทึกการขายสินค้าฝากขาย					

สำหรับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ผู้ฝากขายจ่ายเกี่ยวกับสินค้าฝากขายที่ยังขายไม่ได้ จะต้องทำการโอนเป็นค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าเช่นเดียวกันกับค่าใช้จ่ายที่ผู้รับฝากขายจ่ายแทนไปก่อน การบันทึกบัญชีจะเป็นดังนี้

เดบิต ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า

XX

เครดิต ค่าใช้จ่าย

XX

3

สินค้าฝากขายรับคืน

การฝากขายสินค้า บางครั้งผู้รับฝากขายอาจต้องมีการส่งคืนสินค้าที่รับฝากขายให้ผู้ฝากขาย กรณีสินค้าที่ฝากขายนั้นชำรุดเสียหาย การบันทึกบัญชีกรณีที่ผู้รับฝากขายส่งสินค้าฝากขายคืนผู้ฝากขาย จะบันทึกรายการกลับรายการที่บันทึกไว้เมื่อตอนส่งสินค้าไปฝากขายด้วยราคาทุนของสินค้า ส่วนเฉลี่ยค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องให้ตัดเป็นค่าใช้จ่ายของงวดบัญชีที่เกิดรายการไม่นำมารวมเป็นสินค้าคงเหลือและสินค้ารับคืนชำรุดเสียหายอาจต้องตีราคาด้วยราคาตลาดที่ต่ำกว่าราคาทุนของสินค้าก็ย่อมได้ การบันทึกรายการสินค้าฝากขายรับคืน (ด้านผู้ฝากขาย) จะเป็นดังนี้

เดบิต สินค้าส่งไปฝากขาย (หรือสินค้าคงเหลือ)

XX

เครดิต ฝากขาย (ตามราคาทุนของสินค้ารับคืน)

XX

4

เงินทอรอง

การส่งสินค้าไปฝากขายบางครั้งผู้ฝากขายอาจจะส่งเงินไปให้ผู้รับฝากขายไว้จ่ายค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการฝากขายเรียกว่าเงินทอรอง การบันทึกบัญชีเกี่ยวกับเงินทอรองจะมีดังนี้

ทางด้านผู้ฝากขาย

◆ เมื่อจ่ายเงินทอรองให้ผู้รับฝากขาย

เดบิต	ฝากขาย-ผู้รับฝากขาย	XX	
	เครดิต	เงินสด	XX

◆ เมื่อได้รับเงินทอรองคืน

เดบิต	เงินสด	XX	
	เครดิต	ฝากขาย-ผู้รับฝากขาย	XX

ทางด้านผู้รับฝากขาย

◆ เมื่อได้รับเงินทอรอง

เดบิต	เงินสด	XX	
	เครดิต	รับฝากขาย-ผู้ฝากขาย	XX

◆ เมื่อจ่ายเงินทอรองคืนผู้ฝากขาย

เดบิต	รับฝากขาย-ผู้ฝากขาย	XX	
	เครดิต	เงินสด	XX

5

หนี้สินระหว่างผู้ฝากขายและ ผู้รับฝากขาย

1

กรณีที่ผู้รับฝากขายส่งเงินไม่ครบจำนวนให้ผู้ฝากขาย เมื่อผู้รับฝากขายขายสินค้าได้แล้วจะจัดทำรายงานการขายส่งให้ผู้ฝากขายพร้อมเงินคงค้างแต่ถ้าผู้รับฝากขาย ส่งเงินมาให้ผู้ฝากขายไม่ครบจำนวน ทางด้านผู้ฝากขายจะบันทึกบัญชีเดบิต บัญชีฝากขายเท่ากับจำนวนเงินที่ยังไม่ได้นำส่ง

ตัวอย่างที่ 3

บริษัท ตะวัน จำกัด ส่งสินค้าไปฝากขายร้านประชาชื่น ในวันสิ้นงวดบัญชี ร้านประชาชื่น ได้ทำรายงานการขายสินค้าส่งมาแจ้งว่า สินค้าฝากขายขายได้เป็นเงินสดจำนวน 30,000 บาท ค่าใช้จ่าย ของสินค้าฝากขาย 1,000 บาท ค่านายหน้าในการขาย 6,000 บาท แต่ร้านประชาชื่น ส่งเงินมาให้บริษัท ตะวัน จำกัด เพียง 20,000 บาท จำนวนเงินที่ยังไม่ได้ส่งมาให้ 10,000 บาท จะขอส่งให้ในวันที่ 3 ของเดือนถัดไป

การบันทึกบัญชีจะเป็นดังนี้

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 16

พ.ศ. 25X1		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ธ.ค.	31	เงินสด		20,000	-		
		ค่าใช้จ่ายในการฝากขาย		1,000	-		
		ค่านายหน้า		6,000	-		
		ฝากขาย-ร้านประชาชื่น		10,000	-		
		ฝากขาย-ร้านประชาชื่น				37,000	-
		บันทึกเงินที่ได้รับบางส่วนจากการฝากขาย					

2

กรณีผู้รับฝากขายขายสินค้าได้เพียงบางส่วน และผู้รับฝากขายจ่ายค่าใช้จ่ายแทนไม่สูงกว่ารายได้จากการขายสินค้า ถ้าการฝากขายสินค้าเกิดกรณีเช่นนี้ ผู้รับฝากขายจะไม่ส่งเงินค่าสินค้าให้ ผู้ฝากขายจะทำเพียงส่งรายงานการขายไปให้ผู้ฝากขายเท่านั้น

ตัวอย่างที่ 4

วันที่ 1 สิงหาคม 25X1 บริษัทดวงใจ จำกัด ส่งเครื่องทำน้ำอุ่นไปฝากขายร้านกานดา จำนวน 10 เครื่อง เครื่องทำน้ำอุ่นมีราคาทุนเครื่องละ 2,000 บาท และกำหนดราคาขายไว้เครื่องละ 3,500 บาท ต่อมาวันที่ 25 สิงหาคม 25X1 บริษัทดวงใจ จำกัด ได้รับรายงานขายจากร้านกานดาว่าขายเครื่องทำน้ำอุ่น ได้ 3 เครื่อง คิดค่านายหน้าในการขาย 10% ของยอดขาย และจ่ายค่าโฆษณา 15,000 บาท

การบันทึกบัญชีจะเป็นดังนี้

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 8

พ.ศ. 25X1		รายการ	หน้า บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ส.ค.	25	ค่าโฆษณา		15,000	-		
		ค่านายหน้า-ร้านกานดา (10,500 x 10%)		1,050	-		
		ฝากขาย-ร้านกานดา (3,500 x 3)				10,500	-
		ลูกหนี้-ร้านกานดา				5,550	-
		บันทึกรายการฝากขายเมื่อได้รับรายงานขาย					